

## **Một số kinh nghiệm**

### **Tiến hành đại hội đảng cấp tỉnh, thành ở Hà Nội, Hải Phòng và Nam Hà**

Nguyễn Mạnh Can

Vừa qua, hai thành phố Hà Nội, Hải Phòng và tỉnh Nam Hà đã mở đại hội đại biểu của đảng bộ mình. Dưới đây, chúng tôi giới thiệu một số kinh nghiệm bước đầu rút ra được qua việc chuẩn bị và tiến hành đại hội của các địa phương trên.

#### **I. Nắm vững và thực hiện đúng yêu cầu họp đại hội Đảng cấp tỉnh, thành kỳ này**

Một trong những kinh nghiệm chủ yếu rút ra từ các đại hội Hà Nội, Hải Phòng, Nam Hà là nắm vững và thực hiện đúng yêu cầu họp đại hội kỳ này; có như vậy mới có thể chuẩn bị và họp đại hội tốt được.

Các địa phương trên đây đều xác định: đại hội đảng bộ địa phương mình kỳ này được triệu tập trong tình hình cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước đã chuyển sang thời kỳ mới, trong lúc Trung ương Đảng phát động toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thừa thắng xông lên, quyết tâm thực hiện khẩu hiệu: "Tất cả để đánh thắng giặc Mỹ xâm lược", trong lúc Đảng đã có chủ trương phân cấp quản lý kinh tế cho các tỉnh, thành, đẩy mạnh xây dựng kinh tế địa phương...

Hoàn cảnh trên đòi hỏi đại hội phải kiểm điểm, đánh giá tình hình một cách sâu sắc, chủ yếu là từ khi có chiến tranh phá hoại đến nay; bàn bạc, quyết định một cách đúng đắn các nhiệm vụ chính trị của đảng bộ trong thời gian tới, xác định phương hướng, nhiệm vụ về các mặt công tác trong địa phương; bầu cử ban chấp hành mới của đảng bộ.

Tất cả các việc trên đều nhằm động viên mạnh mẽ hơn nữa toàn Đảng, toàn quân và toàn dân trong địa phương hoàn thành tốt các nhiệm vụ công tác của địa phương, đáp ứng các yêu cầu của thời kỳ mới của cách mạng.

Trong đại hội đảng bộ mình lần này, ba địa phương Thủ đô, thành phố Cảng và tỉnh Nam Hà, đã một lần nữa xác định rõ hơn vị trí, nhiệm vụ của địa phương mình đối với sự nghiệp cách mạng chung của cả nước và nhân dân địa phương; do đó nhận thức về trách nhiệm của đại hội càng sáng rõ, công tác chuẩn bị và tiến hành đại hội được chú ý làm tốt hơn. Các đại hội Hà Nội và Nam Hà được đồng chí Lê Duẩn đến thăm và nói chuyện, nên các đại biểu dự đại hội càng nhận thức sâu sắc hơn về vị trí, trách nhiệm của đảng bộ mình. Đại hội Đảng của ba địa phương đều xác định quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược và đẩy mạnh sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở địa phương. Đại hội Hà Nội nhấn mạnh trách nhiệm của Thủ đô là phải đi đầu trong việc thực hiện ba cuộc cách mạng (cách mạng kỹ thuật, cách mạng quan hệ sản xuất, cách mạng tư tưởng và văn hoá), trách nhiệm xây dựng Thủ đô Hà Nội xứng đáng là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hóa và khoa học kỹ thuật của cả nước. Đại hội Hải Phòng nhấn mạnh phải nắm vững cả ba khâu công nghiệp, nông nghiệp, giao thông vận tải, đặc biệt là nhiệm vụ bảo đảm hoạt động tốt của Cảng trong mọi tình huống. Đại hội Nam Hà nêu cao quyết tâm làm cho Nam Hà trở thành một tỉnh kiểu mẫu về xây dựng kinh tế địa phương, phấn đấu thực hiện bằng được ba mục tiêu về phát triển nông nghiệp (một lao động làm một héc-ta gieo trồng, đạt 5 lên thóc một héc-ta cả năm và 2 con lợn một héc ta gieo trồng), đồng thời đẩy mạnh việc xây dựng và phát triển công nghiệp địa phương.

Đại hội của ba địa phương còn nhấn mạnh việc bảo đảm quyền làm chủ tập thể của quần chúng, việc tăng cường hơn nữa công tác xây dựng đảng.

Các đại hội trên cũng đã cố gắng thực hiện yêu cầu quan trọng của đại hội Đảng cấp tỉnh, thành lần này là: nêu gương tốt về việc thực hiện đúng nguyên tắc dân chủ trong sinh hoạt đảng, làm cho đại hội thật sự trở thành sinh hoạt chính trị và cơ quan lãnh đạo cao nhất của đảng bộ.

Hướng theo yêu cầu này, các địa phương trên đã có nhiều sáng kiến làm cho việc phát huy trí tuệ tập thể của đảng viên đóng góp vào nội dung chính trị của đại hội được tốt hơn, việc bầu cử cấp ủy được đúng đắn hơn, sự đoàn kết nhất trí trong đảng bộ được tăng cường hơn.

Ngoài ra, thực hiện chỉ thị của Ban bí thư về yêu cầu nhân việc triệu tập đại hội mà thúc đẩy công tác trước mắt, trong dịp này các địa phương đã mở một đợt sinh hoạt chính trị rộng khắp trong đảng bộ và quần chúng, động viên khí thế cách mạng mới, làm cho mọi cán bộ, đảng viên quần chúng đều phấn khởi thi đua hoàn thành các nhiệm vụ công tác trước mắt.

Sau đại hội, các địa phương đã chuyển ngay sang hành động: vừa chuẩn bị thực hiện các kế hoạch công tác lâu dài, vừa khẩn trương thực hiện một số công tác cụ thể trước mắt (như đẩy mạnh sản xuất, tổ chức tốt việc phục vụ đời sống quần chúng...).

## **2. Xây dựng tốt các bản báo cáo và nghị quyết của đại hội trên cơ sở tự phê bình, phê bình và kết hợp sự chuẩn bị chu đáo trong ban chấp hành với việc phát huy trí tuệ tập thể của toàn đảng bộ**

Các thành ủy Hà Nội, Hải Phòng và tỉnh ủy Nam Hà đã tập trung nhiều công sức vào việc chuẩn bị tốt bản báo cáo về tình hình và nhiệm vụ trước đại hội để đại hội xét và chuẩn y. Đồng thời càng chuẩn bị bản dự thảo nghị quyết về báo cáo đó để đại hội thảo luận và thông qua.

Nội dung chính của bản báo cáo trên là đi sâu kiểm điểm, đánh giá chính xác phong trào và ưu điểm, khuyết điểm trong việc thực hiện các mặt công tác, đặc biệt là các công tác trọng tâm, chủ yếu là từ khi có chiến tranh phá hoại; rút ra những nhận xét và kinh nghiệm về sự lãnh đạo và chỉ đạo thực hiện của đảng bộ và của thành ủy, tỉnh ủy; trên cơ sở đó và căn cứ vào nhiệm vụ cách mạng chung của cả nước và tình hình đặc điểm của địa phương mà đề ra phương hướng, nhiệm vụ chính trị của

đảng bộ và những mục tiêu phấn đấu trên các mặt công tác trong thời gian tới.

Dựa vào nội dung của bản báo cáo trên, các địa phương chuẩn bị bản dự thảo nghị quyết nêu lên một cách tập trung nhất, gọn nhất các vấn đề đã bàn bạc và kết luận. Trước khi đưa đại hội biểu quyết, ban dự thảo nghị quyết lại được bổ sung, sửa chữa căn cứ vào những ý kiến thảo luận của các đại biểu trong đại hội.

Hải Phòng, Nam Hà còn có thêm bản báo cáo kiểm điểm của bản thân thành ủy, tỉnh ủy Nam Hà đã gửi bản báo cáo kiểm điểm của Tỉnh ủy xuống cho đại hội cấp dưới thảo luận, tham gia ý kiến. Nội dung của báo cáo này là đi sâu kiểm điểm những ưu điểm, khuyết điểm trong công tác lãnh đạo và chỉ đạo thực hiện của tỉnh ủy, thành ủy, như kiểm điểm các chủ trương công tác của tỉnh ủy, Thành ủy trong thời gian qua; kiểm điểm việc thực hiện các nguyên tắc tập trung dân chủ, lãnh đạo tập thể tự phê bình và phê bình, đoàn kết nhất trí trong nội bộ thành ủy tỉnh ủy; kiểm điểm phương thức lãnh đạo và tác phong công tác, việc học tập, rèn luyện đạo đức, phẩm chất cách mạng của tỉnh ủy viên, thành ủy viên. Kinh nghiệm cho thấy tỉnh ủy, thành ủy tự kiểm điểm một cách nghiêm túc và báo cáo rõ ràng trước đại hội chính là đặt ban chấp hành dưới dự kiểm tra, giám sát của đại hội; nêu được gương tốt về mở rộng dân chủ nội bộ, đẩy mạnh tự phê bình, phê bình trong đảng bộ.

Ngoài ra, trong các đại hội còn có một số bản báo cáo bổ sung của cấp ủy nhằm làm sáng tỏ thêm bản báo cáo công tác chung trên một số mặt công tác quan trọng cần thiết như về công tác kinh tế, về công tác xây dựng đảng...

Hiện nay, trong các đại hội, có tình trạng là các báo cáo, văn kiện viết còn dài. Đây là vấn đề cần tiếp tục rút kinh nghiệm để bảo đảm các văn kiện ở đại hội không nhiều quá, không dài quá và có chất lượng cao.

Theo kinh nghiệm rút ra từ các đại hội Hà Nội, Hải Phòng, Nam Hà thì chất lượng của các bản báo cáo và nghị quyết của đại hội muốn được nâng cao thì trong khi chuẩn bị phải vừa quán triệt tư tưởng chỉ đạo của Trung ương đối với địa phương, vừa phải đi sâu nắm thật vững đực điểm và tình hình địa phương; phải kết hợp chặt chẽ sự chuẩn bị chu đáo trong thành ủy, tỉnh ủy, đặc biệt là sự suy nghĩ, chuẩn bị của các đồng chí lãnh đạo chủ yếu, với việc phát huy trí tuệ tập thể của toàn đảng bộ, phải thật sự mở rộng dân chủ, đẩy mạnh tự phê bình, phê bình trong nội bộ cấp ủy và phê bình từ dưới lên, từ trên xuống.

Trước khi mở đại hội, các địa phương trên đã nghiên cứu để quán triệt thêm tư tưởng chỉ đạo và chỉ thị của Trung ương đối với địa phương mình, đã báo cáo và xin chỉ thị của Ban bí thư về nội dung đại hội. Thành ủy Hà Nội, Hải Phòng và tỉnh ủy Nam Hà đều đã họp cấp ủy để kiểm điểm sự lãnh đạo và chỉ đạo thực hiện của cấp ủy và kiểm điểm cá nhân từng cấp ủy viên. Có địa phương còn tổ chức lấy ý kiến phê bình của các cấp dưới và các ngành đối với công tác của thành ủy, tỉnh ủy và từng cấp ủy viên. Có nơi còn tranh thủ được cả ý kiến của các ngành trung ương đối với các mặt công tác của địa phương mình. Có địa phương trước khi họp đại hội đã tiến hành sơ kết, tổng kết một số mặt công tác trọng yếu, làm cơ sở tốt cho việc chuẩn bị các báo cáo, đề án của đại hội. Một số địa phương đã hướng dẫn các ngành kiểm điểm sâu công tác của từng ngành, trên cơ sở đó đóng góp ý kiến vào việc chuẩn bị các đề án. Có địa phương, tập thể ban thường vụ cấp ủy hoặc đồng chí lãnh đạo chủ chốt đi điều tra nghiên cứu sâu tình hình một số đơn vị giúp cho việc bàn định các vấn đề đưa ra đại hội dễ nhất trí.

Sau khi đã xây dựng xong các bản dự thảo báo cáo và dự thảo nghị quyết quyết, việc chỉ đạo chặt chẽ sự thảo luận các văn kiện đó ở đại hội cấp dưới là rất quan trọng. Ba địa phương đều đưa các báo cáo, đề án của đại hội xuống thảo luận, lấy ý kiến ở tận các đại hội đảng viên ở chi bộ

(Hà Nội gửi xuống chi bộ toàn văn bản báo cáo, Hải phòng, Nam Hà gửi bản đề cương báo cáo), có hướng dẫn những nội dung chủ yếu của các văn kiện, nêu vấn đề một cách tập trung để các đảng viên và đại biểu dễ thảo luận và tham gia ý kiến. Các đồng chí cấp ủy viên đều được phân công xuống dự đại hội cấp dưới để tiếp xúc thêm với thực tế, nghe được nhiều ý kiến của cơ sở. Các địa phương đều chú ý tập hợp đầy đủ các kiến của đại hội cấp dưới. Dựa vào đó, có địa phương đã thực hiện được việc bổ sung, sửa chữa các văn kiện trước khi đưa ra đại hội.

Điều có ý nghĩa đặc biệt quan trọng là chỉ đạo và hướng dẫn chặt chẽ việc thảo luận ở đại hội đại biểu đảng cấp tỉnh, thành. Trong đại hội ở ba địa phương, có một số đại biểu đã từ thực tế ở địa phương mình, ngành mình kết hợp với yêu cầu chung của toàn đảng bộ, phát biểu xoáy vào những vấn đề trọng tâm mà đại hội đề ra. Tuy nhiên vẫn còn nhiều đại biểu chưa chuẩn bị tốt, nhiều khi lên "tham luận" kể lể dài dòng về thành tích công tác, tình hình ở đơn vị mình, ngành mình, làm cho đại hội kéo dài, nội dung các vấn đề thảo luận ở đại hội phân tán, tản mạn.

Để cho nhiều đại biểu có cơ hội phát biểu ý kiến, các đại hội đã hết hợp chặt chẽ việc thảo luận ở tổ với phát biểu ý kiến trên hội trường, nhưng vẫn lấy việc thảo luận trên hội trường là chính.

Việc thảo luận cũng như việc bầu cử cấp ủy ở đại hội có kết quả tốt nhiều hay ít còn là do chất lượng của các đại biểu đi dự đại hội quyết định. Các địa phương đã chỉ đạo chặt chẽ việc tuyển cử đại biểu đi dự đại hội một cách dân chủ. Nói chung các nơi đều nhấn mạnh các đại biểu phải là những đảng viên có lập trường, quan điểm vững vàng, có tinh thần cách mạng tiến công, quyết tâm khắc phục khó khăn hoàn thành nhiệm vụ, có khả năng tiếp thụ, vận dụng đường lối chính sách của Đảng, đóng góp được ý kiến cho đại hội, có tinh thần chí công vô tư, đoàn kết nội bộ tốt, có tín nhiệm với cán bộ, đảng viên. Đại biểu thành phần xuất thân là công nhân có nơi tới trên 30% là nữ có nơi 20% chứng tỏ sự quan tâm

của các địa phương trong việc tăng số đại biểu công nhân, là nữ. Nhưng nhìn chung thì số đại biểu trẻ tuổi còn quá ít (nơi 10, nơi 7%)

3 - Bảo đảm thật sự dân chủ đồng thời có lãnh đạo chặt chẽ trong việc bầu cử ban chấp hành

Tại đại hội của ba địa phương lần này, việc bầu cử ban chấp hành đảng bộ mới đã tiến hành một cách dân chủ, khắc phục được nhiều hiện tượng gò ép mà trước đây thường mắc phải. Các đại hội đều đã chú ý nâng cao ý thức trách nhiệm của các đại biểu trong việc xem xét, lựa chọn người vào cấp ủy, làm cho các đại biểu hiểu rõ chức năng, nhiệm vụ của cấp ủy mới, nắm vững tiêu chuẩn và thành phần của cấp ủy, vận dụng các tiêu chuẩn đó vào điều kiện cụ thể của địa phương, đồng thời thấy sự cần thiết phải tăng thêm các đồng chí xuất thân là công nhân, tăng thêm nữ và lực lượng trẻ trong cấp ủy, nhằm tăng cường sức chiến đấu và khả năng lãnh đạo và chỉ đạo toàn diện của tỉnh ủy, thành ủy, đặc biệt là khả năng hoàn thành các nhiệm vụ trọng tâm của từng địa phương. Trên cơ sở nhận thức được nâng cao, các đại biểu đã dân chủ bàn bạc, giới thiệu và bầu cử người vào cấp ủy. Ở Nam Hà, các đồng chí còn tổ chức cho các chi bộ và đại học cấp dưới bước đầu giới thiệu danh sách ứng cử viên vào tỉnh ủy mới, đặt cho đại hội cấp dưới trách nhiệm vừa tham gia ý kiến vào các báo cáo, đề án đại hội, vừa đóng góp vào việc lựa chọn ban chấp hành mới của đảng bộ (ý kiến giới thiệu của đại hội cấp dưới chỉ có ý nghĩa tham khảo). Có thể coi đây là một kinh nghiệm mới trong việc mở rộng dân chủ trong Đảng. Nhưng vì còn là việc mới, nên cần được tiếp tục rút kinh nghiệm thêm. Trong việc giới thiệu người vào cấp ủy mới, nói chung các đại biểu rất thận trọng, nhưng cũng có một số trường hợp người giới thiệu còn chưa cân nhắc đầy đủ. Để nâng cao trách nhiệm của người giới thiệu, một đồng chí khi giới thiệu ai vào cấp ủy, nên nói rõ lý do vì sao mình giới thiệu người đó, người đó so với tiêu chuẩn cấp ủy viên như thế nào? Trong đại hội ở ba địa phương lần này số người được

giới thiệu khá nhiều, nhưng đại hội vẫn tập trung số phiếu cho những đồng chí được trúng cử. Có một số trường hợp, đại hội đã tập trung phiếu bầu một số đồng chí có đủ tiêu chuẩn mà cấp ủy cũ chưa dự kiến.

Tuy trong các đại hội, cấp ủy cũ không giới thiệu danh sách những đồng chí vào ban chấp hành mới, nhưng các cấp ủy cũ ở ba địa phương không vì vậy mà xem nhẹ công tác chuẩn bị về mặt nhân sự, các. Các cấp ủy cũ, đặc biệt là các đồng chí lãnh đạo chủ chốt, đều dành nhiều thời giờ để nghe báo cáo tình hình cán bộ trong địa phương và điều bàn bạc, dự kiến những đồng chí có thể tham gia ban chấp hành mới. Danh sách dự kiến này thường rộng hơn số ủy viên ban chấp hành mới định bầu và không công bố ở đại hội. Trong cấp ủy cũ đã dân chủ bàn bạc việc xem ai sẽ tiếp tục tham gia ban chấp hành mới, ai thôi không tham gia nữa. Kinh nghiệm cho biết nơi nào đấu tranh nội bộ sâu sắc, việc kiểm điểm cá nhân từng cấp ủy viên được tiến hành nghiêm túc và chú ý lắng nghe ý kiến phê bình của các cấp đối với từng cấp ủy viên thì việc bàn định vấn đề này đỡ khó khăn. Dĩ nhiên đây chỉ là sự bàn định dự kiến trong cấp ủy đảng, còn việc có bầu hay không bầu đồng chí nào đó vào ban chấp hành mới là hoàn toàn do đại hội quyết định.

Một vấn đề đặt ra là phải làm thế nào để tạo mọi điều kiện cho các đại biểu hiểu kỹ về từng người trong danh sách ứng cử viên vào ban chấp hành mới, để có thể sử dụng quyền dân chủ bầu cử của mình một cách đúng đắn, không hình thức? Trong đại hội thành, tỉnh, có tình hình là một số khá đông đại biểu không hiểu cá nhân bộ trong địa phương, hoặc chỉ hiểu được một số ít đồng chí. Kinh nghiệm của một đôi nơi là tổ chức cho các đoàn đại biểu đi dự đại hội tỉnh, thành nghiên cứu trước tiêu chuẩn và dự kiến thành phần của thành ủy, tỉnh ủy mới; tập hợp sớm danh sách những người ứng cử và được giới thiệu vào cấp ủy, đưa cho các đoàn đại biểu xem xét, nhờ đó đại biểu có đủ thì giờ, đủ điều kiện tìm hiểu, lựa chọn cân nhắc.



Đối với các đồng chí ứng cử và được giới thiệu vào ban chấp hành mới, kể cả các đồng chí là cấp ủy viên cũ, cơ quan tổ chức cần chuẩn bị các bản tóm tắt lý lịch, có nhận xét ưu điểm, khuyết điểm của các đồng chí đó. Các bản tóm tắt này cần được bảo đảm trung thực chính xác, ngắn gọn và gửi cho các đại biểu trước khi tới đại hội. Khi làm các bản này cần kết hợp việc chuẩn bị của cơ quan tổ chức với việc chuẩn bị của cá nhân cán bộ đó và có sự tham gia ý kiến của chi ủy, người phụ trách cơ quan, cấp ủy quản lý cán bộ đó. Các đồng chí cấp ủy viên cũ cần gửi bản kiểm điểm cá nhân của mình cho các đại biểu nghiên cứu.

Trên đây chỉ là một số kinh nghiệm bước đầu. Giới thiệu các kinh nghiệm đó với các đồng chí, chúng tôi mong đóng góp một phần vào việc chuẩn bị và tiến hành tốt các đại hội đại biểu đảng của các tỉnh sắp tới.